

Iulian PRUTEANU-ISĂCESCU

„REVISTA ROMÂNĂ”.

UN NUME – MAI MULTE VIETI¹

De fondarea „Revistei române” se leagă nu numai numele lui A.I. Odobescu, dar și anul 1861 – anul fondării Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român². Începând cu luna aprilie a anului 1861 și pînă în noiembrie 1863 vor apărea 24 de numere axate în general pe științe (astronomie, geologie, medicină, economie, sociologie, drept, istorie, arheologie, filologie etc.). Publicația a avut un caracter enciclopedic, aici publicînd Nicolae Filimon romanul *Ciocoi vechi și noi*, Vasile Cîrlova două dintre cele mai frumoase poezii *Marșul oștirii române* și *Ruinele Tîrgoviștei*, A. I. Odobescu erudita lucrare de folclor comparat *Cîntecele poporane ale Europei răsăritene, mai cu seamă în raport cu țara, istoria și datinile românilor* sau traduceri din Anacreon semnate de Dimitrie Bolintineanu³. La revista condusă de Odobescu și apropiații săi G. Crețeanu și Radu Ionescu au semnat nume de referință ale culturii românești, precum Ion I. Fălcoianu, Grigore I. Lahovari, Nicolae Gr. Racoviță, Grigore Cobălcescu, P.S. Aurelian, Ion Ghica, Em. Bacaloglu, Dumitru Berindei, Ștefan D. Greceanu, Em. Kretzulescu, Pană Buescu, C. Aninoșanu etc.

În anul 1902, un comitet de redacție format din Teohari Antonescu, Ioan Bogdan, M.B. Cantacuzino, M. Dragomirescu, Simion Mehedinți, P. Missir, P.P. Negulescu, Constantin Rădulescu-Motru⁴ și alții, reînvie revista doar pentru cîteva numere (doar februarie și noiembrie-decembrie) în ea semnînd și Nicolae Iorga, N.A. Bogdan sau Ovid Densusianu.

În perioada interbelică, între anii 1924-1925, apar șapte numere din „Revista română” – publicație lunară de studii, informații și cercetări. În numărul prim, din 1 iunie 1924, va fi publicat poemul lui Ion Barbu *Riga Crypto și Laponia Enigel*, în următoarele puțînd fi regăsite semnăturile unor Tudor Vianu sau Ion Marin Sadoveanu, Camil Petrescu, Perpessicius, Mircea Rădulescu sau Camil Baltazar⁵.

Cea de-a patra viață a revistei noastre s-a consumat în toiul celui de-al doilea război mondial, între anii 1941-1942; sub direcția lui Zaharia Stancu și N. Carandino (secretar de redacție) vor apărea mai multe numere în care vor fi publicate mai ales poezii,

nuvele, romane, studii, cronici... căci „literatura descoperă omul, creează tradițiile și impune viziunea viitorului”. Îi întîlnim în paginile revistei pe Tudor Arghezi, Ion Pillat, Ion Vinea (cu fragmente din romanul *Lunatecii*), Geo Bogza, Gala Galaction, Hortensia Papadat-Bengescu (*Fetița între lupi*), din nou Tudor Vianu, Eugen Lovinescu, Șerban Cioculescu, Mihai Ralea (*Carte mare în sensul larg al culturii românești*), Radu Cioculescu sau K.H. Zambaccian (*Artele pe vremea lui Napoleon*)⁶.

Fiecare „viață” a „Revistei române” a avut una sau mai multe intenții/direcții, revista lui Odobescu era *Pentru științe, litere și arte*, cea din 1902 avea ca scop *politica și literatura*, cea interbelică se autodefinia drept *publicație lunară de studii, informații și cercetări* iar „Revista română” din timpul războiului se raporta, ca și prima, tot la *literatură, știință și artă*...

La mijlocul anilor '90, o altă „Revistă română” apărea, de această dată... la Iași, editată sub auspiciile Despărțămîntului Astra „Mihail Kogălniceanu”. Este vorba despre *revista românilor de pretutindeni*, inițiată de un grup de intelectuali format din Areta Moșu, Ioan Caproșu, Cătălin Ciolca, Ion Chiriac, Liviu Papuc, Nicolae Turtureanu, Claudiu Paradais, Ion Nuță și Valeriu Rusu⁷. Și această „Revistă română” milita pentru „cultivarea minții și a inimii românilor, a limbii și literaturii lor”⁸.

În cei treisprezece ani de existență neîntreruptă, revista românilor de pretutindeni a cunoscut trei perioade. Prima perioadă, ce cuprinde primele zece numere (1995-1996), l-a avut drept coordonator pe Cătălin Ciolca⁹, cea de-a doua perioadă – cea mai bogată și mai valoroasă (1996-2005), în frunte cu Victor Durnea, și cea de-a treia – în desfășurare – din 2006, care îi are la timonă pe Liviu Papuc (redactor-șef) și Nicolae Turtureanu (senior editor).

Colegiul de redacție inițial s-a îmbogățit în timp, prin alăturarea lui Florin Faifer (din 1996), Mihail Harea (1996-1999), Victor Durnea (din 1996), Ioan Ciupercă (din 1997), Dumitru Bunca (din 1997), Alexandru Dan Ciochină (1997), Bogdan Ulmu (din 1998), Andrei Stratulat (1998-2002), Mircea Filip (2001-2005), Mircea-Cristian Ghenghea (din 2005)

și Iulian Pruteanu-Isăcescu (din 2006).

În cei treisprezece ani, în revistă au fost publicate peste 1.600 de articole, în toate aceste sute de pagini putând fi întâlnită semnătura a peste 600 de colaboratori. Dintre aceștia, în afara membrilor colegiului de redacție, îi amintim (într-o ordine absolut aleatorie) pe Alexandru Zub, Gavril Istrate, Mihai-Răzvan Ungureanu, Vasile Adăscăliței, Ion Popescu-Sireteanu, Alexandru Husar, Dumitru Ivănescu, Dumitru Vitcu, Ilie Seftiu, Constantin Ciopraga, Gligor Popi, Vasile Pop-Luca, Remus Zăstroiu, Grigore Ilisei, Dumitru Acu, Dumitru Năstase, Adrian Turculeț, Ion H. Ciubotaru, Stelian Dumistrăcel, Vadim Bacinski, Petru Zugun, Valeriu P. Stancu, Lucia Cireș, Mihaela Paraschiv, Ofelia Ichim, Mircea Ciubotaru, Dan Mănuță, Dorin Lozovanu, Eugen Munteanu, Mircea Pahomi, Valentin Alexei Constantinov, Silvia Ciubotaru, Corneliu Filip, Dragoș Petrescu, Gheorghe Platon, Ion Agrigoroaiei, Grigore Vieru, Dan Jumară, Cătălin Turliuc, Alexandru Surdu, Victor Spinei, Laurențiu Rădvan, Vasile Bozga, Natalia Cantemir, Ilie Dan, Mihai Cojocariu, Ion Chiriac, Florin C. Bucescu, Lucian Marina, Petronel Zahariuc, Hristu Cîndroveanu, Dumitru Vatamaniuc, Andi Mihalache, Olimpia Iacob, Marcel Lutic, Emanuela Istrati-Macovei, Victor Cojocaru, Cristina Florescu, Valentin Ciucă, Gheorghe Moldoveanu, Noemi Bomher, Gheorghe Macarie, Constantin Mălinaș, Grigore Țugui, Vasile Schipor, Emanuela Ilie, Arcadie M. Bodale și mulți alții.

Precum George Bariț, întemeietorul presei transilvane la 1838, Mihail Kogălniceanu – sub patronajul căruia se află Despărțământul moldav al Astei – a fost cel care a „inspirat” calea de urmat a „Revistei române”, bineînțeles raportându-ne la realitățile sfârșitului secolului al XX-lea,

Note:

1. Vezi Iulian Pruteanu-Isăcescu, *Cele cinci vieți ale „Revistei române”*, în „Revista română”, anul XII, nr. 4 (46), decembrie 2006, p. 54; idem, *Cele cinci vieți ale „Revistei române” (IV)*, în „Chronos. Revistă de istorie”, anul V, nr. 2 (9), 2007, p. 7

2. Cf. I. Hangiu, *Dicționarul presei literare românești. 1790-1990*, Ediția a II-a revizuită și completată, Editura Fundației Culturale Române, București, 1996, p. 390; *Un nou... început*, în „Revista română”, anul XII, nr. 1 (43), martie 2006, p. 1.

3. I. Hangiu, *op. cit.*, p. 390-391.

4. Trebuie menționat faptul că Rădulescu-Motru a fost directorul „Noii Reviste române” (Pentru politică, literatură, știință și artă), revistă ce a apărut tot la București în ianuarie 1901, apoi și-

și anume apărarea și, mai ales, susținerea drepturilor românilor de pretutindeni: din Basarabia; nordul Bucovinei, ținutul Herța, Bugeac (sudul Basarabiei) – Ucraina; Timocul bulgăresc (Bulgaria); Timocul sârbesc și Voivodina (Serbia); Macedonia; Albania; Grecia și Ungaria¹⁰.

a prelungit existența în mai multe serii (1908-1914, 1914-1916); publicația lui Rădulescu-Motru avea același profil cu „Revista română” a lui A.I. Odobescu sau cu aceea din 1902 (Cf. I. Hangiu, *op. cit.*, p. 308).

5. I. Hangiu, *op. cit.*, p. 391.

6. *Ibidem*, p. 391-392.

7. Veronica Bîtcă, *Astra*, „Revista română” și neafirmarea, în „Revista română”, anul VI, nr. 2 (20), iunie 2000, p. 10.

8. Areta Moșu, *Cîteva cuvinte*, în „Revista română”, anul I, nr. 1, iunie 1995, p. 1.

9. Victor Durnea, *Cuvînt înainte* la vol. *Cartea „Revistei române”. 1995-2000*, Ediție îngrijită de Victor Durnea, Astra, Despărțământul „Mihail Kogălniceanu” Iași, Iași, s.a., p. 3.

10. *Ibidem*; Gavril Istrate, *La aniversare*, în „Revista română”, anul VI, nr. 2 (20), iunie 2000, p. 10.